

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเผชิญปัญหาและผลของการปรับตัวของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่อาศัยอยู่ในจังหวัดเลย จำนวน 65 ครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนดังนี้ ส่วนที่ 1 ประเมินข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและสมาชิกครอบครัวที่ดูแลผู้ป่วย ส่วนที่ 2 ประเมินวิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวโรคหลอดเลือดสมอง ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินผลของการปรับตัวของครอบครัวโรคหลอดเลือดสมอง ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถาม 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามภาวะสุขภาพกายและใจของครอบครัวที่มีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ชุดที่ 2 เป็นแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง และชุดที่ 3 เป็นแบบประเมินความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในครอบครัว แบบสอบถามทั้งหมดตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขและวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินวิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัว แบบประเมินภาวะสุขภาพกายและใจของครอบครัว แบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวและแบบประเมินความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัว โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (cronbach' alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85, 0.76, 0.75 และ 0.81 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน โดยหาค่าความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์วิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนผลของการปรับตัวของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองรายด้านนำมาคำนวณ โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและผลของการปรับตัวของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson' s Product Moment Correlation)

1. สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยและกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ คือ ครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ผู้ป่วยจำนวน 65 คนอายุเฉลี่ย 61-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.9 เพศชายคิดเป็นร้อยละ 58.5 และเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 41.5 ผู้ป่วยมีสถานภาพสมรสคิดเป็นร้อยละ 67.7 ผู้ป่วยจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 63.0 ประกอบอาชีพเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 30.8 ระยะเวลาการเจ็บป่วยของผู้ป่วยหลังจากออกจากโรงพยาบาลอยู่ในระยะ 1 ปีขึ้นไป -3 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.0

1.2 ข้อมูลของผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและข้อมูลของครอบครัว

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลและผู้ดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอายุของสมาชิกที่ดูแลผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.8 สมาชิกที่ดูแลผู้ป่วยเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 86.2 สมาชิกที่ดูแลผู้ป่วยมีสถานภาพคู่ คิดเป็นร้อยละ 72.3 สมาชิกที่ดูแลผู้ป่วยจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 57.0 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกที่ดูแลผู้ป่วยมีจำนวนเท่ากันคือเป็นบุตรชาย/บุตรสาว คิดเป็นร้อยละ และเป็นสามี / ภรรยาคิดเป็นร้อยละ 44.6 ระยะเวลาการดูแลผู้ป่วยต่อวันอยู่กับผู้ป่วย 24 ชั่วโมงคิดเป็นร้อยละ 69.2 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวขยายคิดเป็นร้อยละ 80.0 ครอบครัวมีรายได้ 10,000-14,999 บาท / เดือน คิดเป็นร้อยละ 33.9 รายได้ของครอบครัวเพียงพอ เหลือเก็บบ้างเล็กน้อยคิดเป็นร้อยละ 32.3 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกัน 4-6 คนคิดเป็นร้อยละ 84.6 นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 95.4 เคยนำผู้ป่วยไปรักษาอย่างอื่นร่วมด้วยคิดเป็นร้อยละ 61.5 สถานที่ที่สมาชิกครอบครัวพาผู้ป่วยไปรับการรักษาพยาบาลเป็นโรงพยาบาลรัฐบาลคิดเป็นร้อยละ 95.4 ครอบครัวรับรู้ว่ามีผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองไม่จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิดตลอดเวลาคิดเป็นร้อยละ 58.5 ครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองพบว่ารู้สึกเครียดปานกลางคิดเป็นร้อยละ 53.9 เมื่อมีผู้ป่วยเจ็บป่วยด้วยโรคหลอดเลือดสมองในครอบครัวพบว่า มีแหล่งช่วยเหลือครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 89.2 ระยะเวลาที่สมาชิกครอบครัวต้องการให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมที่บ้านภายใน 1 เดือนหลังจากออกจากโรงพยาบาลคิดเป็นร้อยละ 64.7

1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ด้านการให้ความหมายใหม่ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทางที่ดี ด้านการจัดการกับอารมณ์ที่ตึงเครียดและด้านการใช้แหล่งประโยชน์ของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับดี ด้านการแก้ไขปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการปรับตัวของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองพบว่าด้านภาวะสุขภาพกายและใจของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ด้านการทำหน้าที่ของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและด้านความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองอยู่ในระดับดี

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและผลของการปรับตัวของครอบครัวโรคหลอดเลือดสมอง พบว่า วิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองด้านการแก้ไขปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ด้านการจัดการกับอารมณ์ที่ตึงเครียดของ

ครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ด้านการใช้แหล่งประโยชน์ของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ด้านการให้ความหมายใหม่ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและวิธีการเผชิญปัญหาของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองโดยรวม มีความสัมพันธ์กับการทำหน้าที่ของครอบครัวและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลสรุปที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ คือ

2.1 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

จากการศึกษาวิจัยพบว่า ครอบครัวมีความรู้ในเรื่องของโรคหลอดเลือดสมองน้อย เนื่องจากในระหว่างการพักรักษาในโรงพยาบาลได้รับข้อมูลสุขภาพจากทีมการดูแลในโรงพยาบาลแต่ไม่สามารถนำมาปฏิบัติได้จริงทั้งหมด เนื่องจากไม่ตรงกับบริบทของผู้ป่วยและครอบครัวทำให้มีการปฏิบัติตัวที่ไม่ถูกต้องซึ่งอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนตามมาได้ ดังนั้นจึงขอเสนอแนะว่า

1) หน่วยบริการปฐมภูมิและทีมสุขภาพในโรงพยาบาลควรพัฒนาระบบการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ให้ความสัมพันธ์กันและมีการส่งต่อข้อมูลกันอย่างต่อเนื่อง ทีมสุขภาพระดับปฐมภูมิเป็นทีมที่มีความสำคัญเนื่องจากมีข้อมูลครอบครัว ทำให้สามารถให้การดูแลได้อย่างเหมาะสมกับบริบท รวมทั้งทีมสุขภาพปฐมภูมิ มีความใกล้ชิดกับครอบครัวผู้ป่วย ทำให้เกิดความร่วมมือในการดูแลผู้ป่วยของครอบครัว

2) ควรจัดระบบการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและครอบครัวในรูปแบบต่าง ๆ อาจเป็นการจัดกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน การให้คำปรึกษารายบุคคล รายกลุ่ม เช่น การนำอาสาสมัครชุมชนไปอบรมวิธีการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้านและให้อาสาสมัครชุมชนเหล่านั้นไปช่วยดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

3) นำผลการศึกษาไปปรับใช้กับการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองที่บ้านตามปัญหาและความต้องการของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

2.2 ด้านการบริหารการพยาบาล

1) ผู้บริหารให้ความสำคัญ และนำแนวทางในการดูแลสุขภาพที่บ้านไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและมีการติดตามประเมินการดูแลของทีมสุขภาพ

2) มีการวางแผนนโยบายการดูแลสุขภาพที่บ้านให้เป็นรูปแบบที่ชัดเจนทั้งระดับคหิยภูมิหุคิยภูมิเชื่อมโยงสู่ระบบปฐมภูมิ

3) ควรสนับสนุนให้มี “พยาบาลครอบครัว” เกิดขึ้นในระบบสาธารณสุขไทย ทำหน้าที่ดูแลสุขภาพอย่างต่อเนื่องให้กับครอบครัวที่ดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่บ้านเพื่อช่วยเหลือและประสานงานให้ครอบครัวให้จัดการชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านต่างๆ ได้ดีขึ้น

2.3 ด้านการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาซ้ำในกลุ่มประชากรที่มีขนาดใหญ่ขึ้นเพื่อให้ได้ผลการศึกษาในภาพรวม สามารถอ้างอิงถึงประชากรได้กว้างขวางมากขึ้น

2) ควรมีการศึกษาการปรับตัวของครอบครัวเป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีบริบทที่แตกต่างกันไป อาจค้นพบนวัตกรรมต่างๆที่แต่ละครอบครัวนำมาประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วย

3) ควรศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดการเผชิญปัญหาใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการแก้ไขปัญหของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง 2) ด้านการจัดการกับอารมณ์ที่ตึงเครียด 3) ด้านการให้แหล่งประโยชน์ของครอบครัว และ 4) ด้านการให้ความหมายใหม่ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในทางที่ดี และศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปรับตัว 3 ด้าน คือ ภาวะสุขภาพกายใจของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง การทำหน้าที่ของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันภายในครอบครัวของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง เพื่อเป็นประโยชน์ในการดูแลผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

2.4 ด้านการศึกษา

1) นำประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการเผชิญปัญหา และผลของการปรับตัวของครอบครัวผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองมาใช้เป็นแนวทางการดูแลผู้ป่วยที่บ้านแก่นักศึกษาพยาบาลหรือผู้ที่สนใจ

2) ควรศึกษาเพิ่มเติมทฤษฎีภาวะวิกฤต The Resiliency model of family stress, adjustment and Adaptation เพื่อใช้ในการประเมินครอบครัวผู้ป่วยโรคเรื้อรังอื่นๆ และภาวะวิกฤตต่างๆ